Сдружение
„БАЛКАНКА”
www.balkanka.bg

ДО:
Министъра на околната среда и водите г-н Борислав Сандов

Директора на РИОСВ Хасково инж. Пачеманова

Директора на БДИБР
инж.Никола Кърнолски

КОПИЕ ДО:
Кмета на община Ивайловград г-жа Диана Овчарова

Кмета на с.Розино
г-н Юмер Юсеин

ВЪЗРАЖЕНИЕ

Против: Инвестиционно предложение /ИП/ за „Добив и преработка на полиметални руди от проучвателна площ „Розино" - находище „Тинтява"

И против: Становище за допустимост на БДИБР относно същото ИП

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87
Чрез своя представител: Димитър Куманов
Адрес за кореспонденция

Уважаеми дами и господа,

Във връзка с публикувано на сайта на БДИБР Становище за допустимост на процесното ИП спрямо ПУРБ на ИБРБУ, Ви уведомяваме, че възразяваме найкатегорично срещу реализацията на процесното ИП изобщо, и в частност срещу съдържанието и изводите на директора на БДИБР в самото становище. С него можете да се запознаете от следния линк:
https://earbd.bg/files/File/Stanovishta_dopustimost/2021/December/%d0%9f%d0%a3-01-1196(1).pdf

Основанията ни да възразяваме са следните:

1. **Възразяваме** срещу описанието от стр.2 на процесното Становище, че била *"установена възможност за водоползване от Арпа дере в района на помпена станция /ПС/ Розино в количество от* ***минимум*** *50l/s през периода януари-май /очакван общ обем от 648 000м3/, когато има достатъчен отток в реката, който да осигури това водно количество и да гарантира екологичния минимум в реката /10% от средногогодишното водно количество, дефинирано в хидрогеоложки доклад/".*

Първо, становище за допустимост спрямо ПУРБ за водно количество от **минимум** еди колко си литра в секунда никоя Басейнова дирекция не може да издава, защото **минимум** *50l/s* може да означава и 5000, и 500 000*l/s,* или пък много повече, с които Басейновата няма как да се съгласи, а точно това е направено.
Второ, според нас и според ЗВ "екологичният минимум" не се определя само като *10% от средногогодишното водно количество"*, но трябва да е и не по-малко от минималното средномесечно водно количество с 95% обезпеченост към точката на водовземане или регулиране на оттока!
Трето, въобще не е упоменато колко все пак би трябвало да е този "екологичен" отток.
Четвърто, относно помпена станция Розино - отнемането на повърхностни води ще повлияе негативно на количественото състояние и на подземното водно тяло, доколкото повърхностните и подземните води са хидравлично свързани в случая, по-надолу ще разберете защо.
И пето - хидроложки данни от разни хидрогеоложки доклади, които са платени от инвеститора, Не Могат да се използват като основание а издаването на нито един документ от нито една Басейнова. За целта се използват само независими хидроложки данни от НИМХ!

2. **Възразяваме** срещу описанието пак на стр.2 на процесното Становище, че:

"Като възможен вариант за водочерпене е изграждане на помпена станция в района на ПС Розино, която се използва за снабдяването с питейни води на с.Розино Поради по-високия дебит през февруари, март и април,може да се използва по-голям дебит, около 100l/s през тези месеци, който да се използва за пълнене на резервоара за неконтактни води в дните с по-висок приток от валежи."

Първо, въобще не е възможен такъв вариант! Само това остава - да почнат да водочерпят, водоползват или каквото там ще правят с тая вода, та да оставят Розино без вода за пиене! Това представлява грубо нарушение на чл.50, алинея 4 ЗВ. Да не говорим, че БДИБР въобще не е наясно какви са тия водоползвания, водочерпения и пр. В ЗВ има два възприети термина - водовземане и ползване на повърхностен воден обект! Няма други!
Второ, никакъв по-голям дебит не може да се очаква, след като щяха да се отнемат повърхностните води в същия период! Подземното водно тяло се захранва от пукнатинни води, а в реката, която се очаква да ги пълни тия пукнатини, щеше тече

само уж екологичният отток, според самата Басейнова! И ако и той потъва, за да подхранва подземното водно тяло, тогава в реката няма да тече нищо.
Трето, така и не става ясно въобще какво ще става през останалите месеци от годината, извън периода януари-май, когато няма да има вода.
И четвърто, да за да се съгласява с водовземане от **около** 100 l/s в съседство със съществуваща ПС за питейна вода, басейновата трябва да е имала основание, с което да обоснове и докаже, че няма да се извърши нарушение, свързано с определението от чл.156е, алинея 3, предложение трето ЗВ. И пак това **около** 100 l/s може да означава всичко - примерно и десет кубика в секунда! И тука става дума не толкова за разполагаемите ресурси на подземното водно тяло изобщо, защото то е огромно, а става дума за ресурсите към точката на водовземане на съществуващата ПС Розино, към която се добавя още една нова ПС и се създава риск за съществуващата ПС да остане без вода..

3. Възразяваме срещу твърдението пак на стр.2 на процесното Становище, с което директорът на ДИБР се е съгласил, че:

"За питейни нужди ще се осигури бутилирана вода!!!"

Разбира се, че за питейните нужди на мината ще се използва бутилирана вода... Има си хас да се използва същата отровена питейна вода, която ще оставят за населението!
Класически случай с всички мини у нас, защото те много добре знаят какво ще се случи, въпреки че "експертите" им са доказали, че процесното ИП нямало да причини замърсяване на източниците на ПБВ, особено на подземните! Що за нечувано нахалство?
Басейновата може да се съгласи Само за питейни нужди на мината да се използват Само същите източници, които ще се използват от населението! За разлика от промишлените нужди, нуждите на мината от питейна вода се очаква да са малки, и тогава Басейновата би могла да се съгласи да се използва водата от ПС Розино, след съответни доказателства за общия необходим дебит, дори и в най-сухите месеци! Така ще се гарантира наистина, че мината няма да замърси подземните води, което обаче целият свят знае, че ще се случи.

4. Възразяваме срещу твърдението на стр.6 от процесното Становище, в което БДИБР обективира непознаване на собствения си РБУ до нечувани висини! Не им била известна и не разполагали със систематизирана информация от характера на планираното ИП??? Е, как да не са Ви известни, бе уважаеми? Я си вижте картата от приложение №21 на ПУРБ, за да си видите подземното водно тяло BG3G000PtPg049, което покрива огромна площ от Източните Родопи. Покрива и Крумовград, примерно, покрива и Маджарово, покрива и още много места, за които вече Ви е известно, че има добив на метални руди, примерно Ада тепе, или че са разрешени огомни площи за търсене и проучване пак на злато! Ако не знаете за какво става дума, ето Ви карта на площите в община Крумовград: **https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/ADA_TEPE_KRU_MAP_2.jpg**

Само че, като се направите, че нямате информация, няма да се налага отчитане на кумулативен ефект, нали така?

Ето защо, твърдението, че БДИБР не разполагала със систематизирана информация от характера на планираното ИП е явна измама, а самото становище е фалшиво.

5. Възразяваме срещу заключението за допустимост от стр.5 на процесното Становище на директора на БДИБР, именно че процесното ИП било допустимо спрямо ПУРБ, ЗВ и подзаконовите актове. Това не е вярно категорично! Ето причините:

Според БДИБР, подземното водно тяло BG3G000PtPg049 е в добро химично и в добро количествено състояние.

От друга страна, БДИБР твърди допустимост на ИП, което включва открит добив на сулфидни полиметални руди с взривяване, площадка за склад за руда, открито насипище за депониране на минни отпадъци, флотация, хвостохранилища и т.н. и т.н.

И от трета страна, подземното водно тяло BG3G000PtPg049 е формирано от Пукнатинни и Карстови води в Протерозой, съгласно приложение №21 към раздел 1 на ПУРБ 2016-2021 на ИБРБУ. Пукнатинни и карстови!

Някъде да сте чували за открит добив на сулфидни полиметални руди с взривяване, който да не е отровил водите, още повече че тука всяка капка замърсена вода ще отива през пукнатините и карста директно в подземното водно тяло! Какво става например като вали дъжд в дупката? Или после както и на Ада Тепе ще викате, че установените зловещи количества арсен в речните седименти на Крумовица, се дължат на естествените процеси, да не говорим за съдържанието на желязо 100 пъти над нормата!

И всичко това на 210 метра от каптаж Розино, който снабдява село Розино с питейна вода?

Иначе изказваме поздравления на БДИБР за това, че за първи път в свое становище е цитирала Националния Каталог от мерки за подобни случаи, които са предвидени с цел спазване на принципа на предпазливостта от Договора за функционирането на ЕС.

Цитирала ги е правилно горе на стр.5, споменавайки за буферните зони в радиус от 1000 метра около водоизточниците без СОЗ, обаче после в условията, при които процесното ИП било допустимо според самата Басейнова, тези мерки не са включени.

И има защо да не ги е цитирала, тъй като забраната *на дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества във водното тяло между земната повърхност и водното тяло* на практика прави процесното ИП недопустимо в карстово пукнатинен район, където всяка капка замърсена вода отива право в подземните води. Радиусът на забраните е 1000 метра от водоизточника, а границата на площта беше на 210 метра от ПС Розино, нали така?

И така, имаме подземно водно тяло, захранвано от карстови и пукнатинни води, което е в добро химично състояние и предстои да бъде замърсявано през пукнатините и карста от замърсителите, които всяка минна дейност за полиметални руди изпуска, а това значи, че изискването на ЗВ и на подкрепящите ЗВ документи за недопускане влошаване на състоянието на подземните водни тела е нарушено! Същото водно тяло уж е зона за защита на

водите според самата БДИБР, да не говорим, че на 210 метра от мината има каптиран извор за питейна вода?

Това се отнася и до неизвестните на БДИБР, но вероятни според самата нея /стр.6/ водовземни съоръжения /извори/ които са източник на ПБВ за населените места.

Еми като са вероятни, но не са Ви известни, Как се произнасяте за допустимост на ИП, бе, уважаеми от БДИБР! Да не би според Вас законът да прави разлика между източници, които са Ви известни и такива, които на се Ви известни, и за вторите изискванията на закона не се прилагат? Явно не сте чували Нищо за Прринцпа на Предпазливостта, та така лесно го нарушавате!

Във връзка с гореописаното и в потвърждение на твърденията ни за замърсителите, които се ще задръстят подземното водно тяло, си позволяваме да Ви цитираме един документ, наречен **Rozino Gold Project - pre-feasibility technical report** и качен на сайта на проекта от гордия инвеститор.

На стр.58 от тази хартия се твърди, че тестването на почвите е идентифицирало наличието на арсен, както имаше арсен и в почвите при Ада тепе.

На стр.46 за Тинтява пък е казано следното:

*Velocity have identified telethermal alteration at Tashlaka, characterized by hot springs silicification and associated pathfinder geochemistry such as **arsenic**, antimony, barium, **mercury** and silver.*

Идентифицирали са и живак, значи, освен арсена! А живакът се изпарява при 26 градуса температура и е супер опасен за човешкото здраве!

Що се отнася до съдържанието на самата руда, на стр.95 е казано следното:

Data from the chemical analyses on the 2018 PEA Master Composite characterize it as gold bearing (1.28 g/t Au), with other valuable components (silver 2 g/t; copper 48 g/t; lead 28 g/t and zinc 74g/t).

***The potential penalty elements in the ore are arsenic at 125 g/t** and chromium 54 g/t. Antimonyat <5 g/t and cadmium at <1 g/t are negligible and are not expected to affect the quality of the final products.*

И така, очевидно е, че съдържанието на арсен в рудата е по-голямо от съдържанието на всички останали метали взети заедно! И ще добиваме **1.28** грама злато на тон руда, но ще изхвърляме **125** грама арсен на тон от същата руда? И къде ще го изхвърляме тоя арсен и то няма да остане капка вода неотровена.

6. А най-ужасяващото е, **че хвостохранилището е предвидено да се прави в коритото на жива река - Юрен дере**. Картата на стр.239 от описанието на проекта ясно показва в кафяво хвостохранилището. И това престъпление няма за влоши състоянието на повърхностното и на подземното водно тяло, според БДИБР? Те виждали ли са хвостохранилище на живо?

У нас има един нашумял такъв случай - хвостохранилището Ерма река от дълбокия СОЦ, и целият свят знае какво се случва всеки път с река Върбица, когато хвостохранилището прелее при високи води. Впрочем, и Ерма река е пак на територията, имаща нещастието да попада под управлението на БДИБР!

И като си е цитирала мярката с действие към нея с код HY_1_1 - Забрана за сеч на крайбрежна растителност, как точно ще се изгради стената на хвостохранилището и

как ще се построи стената на резервоара за вода, без да се изсече растителността по бреговете? Върху дърветата ли ще ги правят тия стени? И като си е цитирала на стр.3 от становището мярката РМ_9 с действие към нея с код РМ_9_2 - ***Недопускане реализацията на инвестиционни предложения, водещи до негативна промяна на състоянието на водните тела,*** на Какво Основание БДИБР твърди, че строежа на хвостохранилище в коитото на жива река било допустимо спрямо ПУРБ? Досега си мислехме, че сме видели всичко възможно от тази Басейнова, но това нарушение надминава всяко възможно въображение!

7. **И все пак, още по-ужасяващото е, че в Становището на БДИБР никъде не става и дума по въпроса - какво ще се случи след закриването на мината?** Как според БДИБР се рекултивира хвостохранилище в коритото на река? И как се рекултивира огромната дупка за открития добив? Има ли вечна хидроизолация, примерно? Който не знае какво ще остане, да отиде да види дупката на мината Медет, защото точно това ще остане и тогава и повърхностните, и подземните води ще отидат на кино! Над Медетска река не летят мухи, уважаеми. Толкова е отровена.

8. **И все пак, най-ужасяващото е, че, както повърхностното водно тяло *Бяла река и нейните притоци* с код BG3MA100R270, така и подземното водно тяло с код BG3G000PtPg049, са Транс-Гра-Нич-Ни!** Нито дума по тоя въпрос в Становището на БДИБР! Предвид зловещия кумулативен ефект върху подземното водно тяло, както и досежно убийството на един от притоците на Бяла река, включително рисковете при всеки порой водите от хвостохранилището да отиват директно в братска Гърция, как си мислите и наистина ли си вярвате, че това ИП изобщо ще се осъществи? Да сте чували за Конвенцията от Еспоо, моля? И да сте чували, че нашите братя в Босилеградско се борят с абсолютно същите зловещи мини, с надеждата точно МОСВ да ги спасява при новото ръководство?

ИСКАНЕ

Уважаеми г-н Сандов,
Уважаеми дами и господа,

Въпреки изключително богатата ни практика с всички Басейнови, ние никога, никога, никога досега не сме попадали на такова невероятно становище за допустимост! По три - четири нарушения на законите само в едно изречение...

Въз основа на гореизложеното настояваме процедурата по реда на глава Шеста от ЗООС да се прекрати моментално, БДИБР да изготви ново становище, в което ясно да заяви, че процесното ИП е недопустимо спрямо ПУРБ и ЗВ, и спрямо Здравия Разум дори!

Нещо повече, във връзка с всички, раздадени от МЕ площи за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми, които покриват Източните Родопи напълно, а така също и във връзка с досега действащите мини в същия район, заявяваме готовност да запознаем както ГД Околна среда на ЕК, така и ИК на Конвенцията от Еспоо и засегнатите страни по смисъла на Конвенцията по отношение на това, КАК всички Вие

"опазвате" водите у нас. Да не говорим въобще за опазването на мрежата Натура 2000, за което имаме вече дело в Европейския съд срещу България!

Всичките настоящи и бъдещи мини в района на Източните Родопи са част от Стратегията за развитие на минната индустрия, която не е подложена на ЕО и ОСВ! ОУП на община Крумовград нарочно не се процедира, защото никога няма да може да мине през ЕО и ОСВ, а в ОУП на община Ивайловград ние не откриваме процесното ИП сред добивните дейности, показани на картата *"Система труд, производство и складови дейности"*, която се открива на следния линк: https://ivaylovgrad.bg/wp-content/uploads/2017/09/5_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8-%D0%B8%D1%81%D1%85%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%9E%D0%A3%D0%9F.pdf

Следователно, процесното ИП дори не е оценено заедно с останалите дейности в рамките на община Ивайловград през процедурата по ЕО и ОСВ на ОУП.

Моля, прекратете процедурата по реда на Глава Шеста от ЗООС и отново моля за ново становище на БДИБР, което да обяви процесното ИП за недопустимо! В противен случай никой няма да може да бъде убеден, че борбата с Корупцията значи нещо в тази държава. Не и след подобни невероятни становища

на "компетентните" органи, повече или по-малко безплатни за инвеститорите, разбира се.

Моля, да ни уведомите за предприетите от Вас действия по това възражение на посочения в началото електронен адрес, чрез сканирано копие от всички Ваши Решения с цел заедно да се подготвим заедно или не за евентуални по-нататъшни наши съвместни действия по реда на АПК в случай на неизбежна необходимост!

Надяваме се този документ, подходящо допълнен с данните за всички останали подобни ИП в Източните Родопи, да не се налага да го четат навсякъде из Европа!

Предварително благодаря за разбирането и съдействието.
Сдружение Балканка, гр.София

Дата 10.01.2022г.

Съставил:
Член на УС:
/ инж. Димитър Куманов /

БАЛКАНКА

Приложение:
Извадка на цитираните страници от Rozino Gold Project - pre-feasibility technical report